

Opschrift

Vergadering van 25 maart 2024

Nummer: 2024_MV_00206

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anton Vandaele: Bomen Begijnhoflaan

Raadslid(-leden):

Anton Vandaele - Groen

Bevoegd: Astrid De Bruycker

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

De kastanjabomen in de Begijnhoflijn zijn echte ancients in onze stad. De majestueuze bomen in de Begijnhoflaan, zorgend voor koelte en extra zuurstof, staan echter al langer dan vandaag onder druk. Al in 2013 werden enkele bomen geveld ondanks luid protest en rechtszaken van de buurtbewoners. De bomen zouden te ziek zijn geweest. Bijkomend onderzoek toonde toen aan dat de bomen niet zo ernstig ziek waren als aanvankelijk gedacht. De bomen hadden wel nood aan extra onderhoud en extra zorg. In de tussentijd zijn deze bomen, naar aanleiding van een juridisch geschil, beschermd met een dwangsom per gerooide boom.

Alle redenen dus om met extra zorg en extra expertise met deze bomen om te gaan, om er alles aan te doen om deze bomen te beschermen.

Toch trokken recent buurtbewoners en milieuorganisaties opnieuw aan de alarmbel bij de actuele werken aan de tramsporen tussen deze bomenrijen. Boomkenners stelden de gehanteerde werkmethoden op de werf, waarbij de wortels van de bomen geraakt worden, in vraag.

De opvolging van de bescherming van groen tijdens werven is een verantwoordelijkheid van de groendienst. Daarom de volgende vragen.

Vraag:

1. Binnen het team van de boomexperten dat aangesteld is om de veiligheid tijdens de werken te garanderen, blijkt er onenigheid te zijn over de genomen maatregelen. Kan u toelichten hoe dit team samengesteld wordt, in opdracht van wie zij aanwezig zijn op de werf en op basis van welke richtlijnen zij de werf opvolgen?
2. In de pers konden we vernemen dat een aantal bomen effectief schade hebben geleden.

1. Hoeveel bomen hebben schade opgelopen en hoe ernstig is deze schade?
2. Welke bijkomende maatregelen werden genomen om verdere schade alsnog te vermijden?
3. Geldt de schadevergoeding, opgelegd bij een juridisch geschil met buurtbewoners in het verleden, nog steeds? Zo ja, hoeveel bedraagt deze? Is deze ook van toepassing bij schade of enkel bij volledig rooien?

Antwoord

Binnen het team van de boomexperten dat aangesteld is om de veiligheid tijdens de werken te garanderen, blijkt er onenigheid te zijn over de genomen maatregelen. Kan u toelichten hoe dit team samengesteld wordt, in opdracht van wie zij aanwezig zijn op de werf en op basis van welke richtlijnen zij de werf opvolgen? (AVD)

De Lijn stelde op vraag van de stad een European Tree Technician aan om de werken te begeleiden. Deze boomdeskundige voerde een vooronderzoek uit om de wortelzones van de bomen in kaart te brengen en stelde op basis van dit onderzoek een boombeschermingsplan op. Dit plan, dat ook bezorgd werd aan de Groendienst, beschrijft de maatregelen die De Lijn en de aannemer moeten treffen om de bomen met minimale impact doorheen de werken te loodsen. De European Tree Technician controleert de naleving van deze maatregelen ter plaatse en wordt bijgestaan door 1-2 European Tree Workers.

Gedeelde vragen

- Waarom werden de kastanjabomen in de Begijnhoflaan onvoldoende beschermd tijdens de tramwerken? (TDM)/ Hoe kon op deze toch erg zichtbare en prominente werf toch schade toegebracht worden ondanks de volgens de schepen verscherpte opvolging en controle door de Groendienst? (RR)

Dit boombeschermingsplan werd in de voorbereidende fase perfect nageleefd: er werden hekwerken geplaatst, er was toezicht van een boomdeskundige en er werd gebruik gemaakt van zuigwagens om de graafwerken binnen de wortelzones boomvriendelijk uit te voeren. Bij de uitvoering liep het echter fout. Het aantal begeleidende boomdeskundigen was niet in verhouding tot de omvang van de werf en het aantal zuigwagens, waardoor enkele bomen toch werden beschadigd. Dit was volgens de Groendienst een inschattingfout van de ETT'er die in opdracht van De Lijn geacht werd de boombeschermingswerken te coördineren.

De Groendienst werd op de hoogte gebracht, voerde een controle uit en stuurde bij waar nodig. De Groendienst maande ook de externe boomdeskundige van De Lijn aan om de werken beter op te volgen. Ook de dagen na de aanvang van de werken controleerde de Groendienst de werken en stonden zij in nauw contact met De Lijn. Na deze vaststellingen werd de werkmethode onmiddellijk aangepast. Een ander type zuigwagen wordt gebruikt en het volledige wortelgestel van elke boom wordt eerst vrijgemaakt vooraleer er verder gegraven wordt.

- Hoeveel bomen hebben schade opgelopen en hoe ernstig is deze schade? (RR)/ Hoeveel bomen hebben welke schade opgelopen? (AVD)/ Hoe ernstig is de

schade aan de bomen? Wat zijn de gevolgen? (TDM) Zullen ten gevolge hiervan bomen moeten geveld worden? (RR)

De wortels van een aantal bomen werden oppervlakkig beschadigd door onoordeelkundig gebruik van de zuigwage door de aannemer die werkt in opdracht van De Lijn. Dit toestel wordt vaak gebruikt om bodem te verwijderen en boomwortels te sparen. Bij verkeerd gebruik kan het echter nog steeds oppervlakkige schade aanrichten. Gezonde bomen herstellen doorgaans van dit soort schade.

Bij 5 bomen stelde de Groendienst vast dat er onvoorzichtig aan de wortels was gesnoeid. Er werden wortels verwijderd met een diameter van meer dan 5 cm. Deze schade heeft een grotere impact. Boomwortels met een diameter die groter is dan 5 cm bevatten vaak 'kernhout'. Bomen vormen rond dit type hout minder snel littekenweefsel, waardoor het langere tijd een toegangspoort vormt voor schimmels.

Bij 1 boom werd door de aannemer 1 grote wortel onbedoeld door een kraan geraakt en onbedoeld verwijderd.

De inschatting van de Groendienst is dat de vastgestelde schade er echter niet voor zorgt dat de bomen nu onstabiel zijn geworden. Een mogelijke impact zal pas op langere termijn duidelijk worden. Dit is sterk afhankelijk van de bv. de vitaliteit van de bomen. De beschadigde bomen worden geboekstaafd als attentiebomen en worden frequenter gecontroleerd door de Groendienst.

- Welke maatregelen zal de stad nemen om de schade te beperken? (TDM)/Welke bijkomende maatregelen werden genomen om verdere schade alsnog te vermijden (AVD)? Welke maatregelen neemt de schepen om een herhaling te voorkomen (RR)?

De Lijn zal, in samenspraak met Stad Gent, de boomdeskundigen en de bewoners, een aantal compenserende en extra maatregelen treffen om zowel deze als de andere bomen alle kansen te geven op herstel. Dit gebeurt op kosten van De Lijn.

- De transporen worden gefundeerd met een laag zogenaamd "bomengranulaat". Dat is een substraat waarin teelaarde is gemengd en dat kan gebruikt worden als een fundering die wortelgroei mogelijk maakt.
- Rondom de wortels zal er 'geploft' worden. Dat zorgt ervoor dat zeer compacte grond luchtiger wordt gemaakt waardoor de wortels meer zuurstof krijgen.
- Tussen de bomenrijen en het zogenaamd "wortelgeleidend scherm" zal de voorziene steenslag ter opvulling vervangen worden door vruchtbare boomgrond.
- Onder de sporen zullen beluchtingskanalen aangebracht worden die voor extra zuurstof zullen zorgen.
- Wormen worden toegevoegd als supplement aan de boomgrond, om de kwaliteit te verbeteren.
- Er komt een laag houtsnippers rond de bomen om het natuurlijk verteringsproces in de onderliggende lagen te stimuleren.
- De dwarsliggers onder de sporen zullen verplaatst, ingekort of verwijderd worden om de aanwezige wortels maximaal de kans te geven om door te groeien.

BIJKOMENDE VRAGEN ANTON VANDAELE

- Geldt de schadevergoeding, opgelegd bij een juridisch geschil met buurtbewoners in het verleden, nog steeds? Zo ja, hoeveel bedraagt deze? Is deze ook van toepassing bij schade of enkel bij volledig rooien?

Het bevelschrift uit 2012 verbiedt het rooien van bomen (met uitzondering van exemplaren die acuut gevaarlijk zijn), en dit onder dwangsom van 20.000 euro per gerooide boom.

De maatregel geldt nog steeds, maar is in deze dus niet van toepassing omdat het enkel gaat over “rooien van bomen”.

BIJKOMENDE VRAGEN TOM DE MEESTER / MIEKE BOUVE

- Hoe zal de stad ervoor zorgen dat er bij de vele geplande tramwerken zulke schade zich niet meer zal voordoen?
- Wordt informatie uitgewisseld over geplande openbare werken zodat de Groendienst proactief kan inspelen op mogelijke risico's op schade aan bomen op de locatie van de werken?
- Lopen momenteel andere openbare werken waarbij specialisten van de Groendienst de werf preventief opvolgen om schade aan de aanwezige bomen te voorkomen?

Over de algemene aanpak nu & bij werken in de toekomst:

Doorgaans wordt de Groendienst om advies gevraagd tijdens vergunningstrajecten voor openbare werken. Waar nodig stelt de Groendienst voorwaarden om de aanwezige bomen te beschermen. Deze voorwaarden variëren van zeer concreet, zoals het afschermen van de bomen met hekwerk, of bevoeiing om de impact van bronbemaling te beperken, tot het uitvoeren van een vooronderzoek om boomwortels in kaart te brengen, de opmaak van boombeschermingsplannen en begeleiding van de werf door een boomdeskundige. De stad blijft inzetten op vooronderzoek, de opmaak van een bomeneffectenanalyse en boombeschermingsplan en begeleiding door externe boomdeskundigen. In de toekomst zal voor bepaalde werken ook gevraagd worden naar een plan van aanpak, waaruit duidelijk moet blijken dat de planning van de aannemer en de begeleidende boomdeskundige op elkaar werden afgestemd.

De Groendienst is in de voorbereidende fase betrokken bij alle openbare werken die worden uitgevoerd in de nabijheid van groenzones of bomen. De Groendienst kan deze tijdens de uitvoering niet allemaal zelf opvolgen. Daarom wordt in de nabijheid van waardevolle bomen als voorwaarde gesteld dat de werken begeleid worden door een externe boomdeskundige.
